

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Życie codzienne w środkowoeuropejskim Barbaricum Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia - przedmioty do wyboru Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLPWS.1100000KU.16024.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Adam Telążka	
Prowadzący zajęcia	Adam Telążka	
Okres Semestr zimowy	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z życiem codziennym społeczności barbarzyńskich na obszarze Europy Środkowej i Wschodniej
C2	Pokazanie różnorodności dziedzin gospodarczych doby epoki żelaza na terenach poza limesowymi
C3	Konfrontacja zdobytej wiedzy w toku zajęć z najnowszymi wynikami badań zamieszczonymi w literaturze przedmiotu

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza dotycząca zagadnień archeologicznych z okresu wpływów rzymskich na terenie Europy Środkowej i Wschodniej. Podstawowa umiejętność interpretacji wyników badań archeologicznych prowadzonych na stanowiskach z okresu.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe gałęzie gospodarki i style życia ludności Europy Środkowej i Wschodniej	ARL_K1_W01, ARL_K1_W03	Kolokwium pisemne, Esej
W2	Potrafi wskazać co najmniej 3 ugrupowania archeologiczne doby OWR występujące na terenie środkowoeuropejskiego Barbaricum	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W03	Kolokwium pisemne, Esej
W3	Potrafi prowadzić konstruktywną konwersację na tematy związane z kontaktami barbarzyńców z Imperium Rzymskim	ARL_K1_W03	Kolokwium pisemne, Esej
W4	Wie gdzie szukać informacji odnośnie badań poszczególnych obiektów spotykanych na stanowiskach osadniczych z OWR	ARL_K1_W02, ARL_K1_W03, ARL_K1_W07	Kolokwium pisemne, Esej
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Zna podstawowe gałęzie gospodarki i style życia ludności Europy Środkowej i Wschodniej	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03	Kolokwium pisemne, Esej
U2	Potrafi wskazać co najmniej 3 ugrupowania archeologiczne doby OWR występujące na terenie środkowoeuropejskiego Barbaricum	ARL_K1_U01, ARL_K1_U02, ARL_K1_U03	Kolokwium pisemne, Esej
U3	Potrafi prowadzić konstruktywną konwersację na tematy związane z kontaktami barbarzyńców z Imperium Rzymskim	ARL_K1_U02, ARL_K1_U04, ARL_K1_U05	Kolokwium pisemne, Esej
U4	Wie gdzie szukać informacji odnośnie badań poszczególnych obiektów spotykanych na stanowiskach osadniczych z OWR	ARL_K1_U01, ARL_K1_U04, ARL_K1_U05	Kolokwium pisemne, Esej
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Zna podstawowe gałęzie gospodarki i style życia ludności Europy Środkowej i Wschodniej	ARL_K1_K01, ARL_K1_K03	Kolokwium pisemne, Esej
K2	Potrafi wskazać co najmniej 3 ugrupowania archeologiczne doby OWR występujące na terenie środkowoeuropejskiego Barbaricum	ARL_K1_K03	Kolokwium pisemne, Esej
K3	Potrafi prowadzić konstruktywną konwersację na tematy związane z kontaktami barbarzyńców z Imperium Rzymskim	ARL_K1_K01, ARL_K1_K02, ARL_K1_K03	Kolokwium pisemne, Esej
K4	Wie gdzie szukać informacji odnośnie badań poszczególnych obiektów spotykanych na stanowiskach osadniczych z OWR	ARL_K1_K03	Kolokwium pisemne, Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Życie codzienne w środkowoeuropejskim Barbaricum – informacje wprowadzające	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium
2.	Od budownictwa do złotnictwa – przekrój czynności gospodarczych wykonywanych przez ludność doby OWR cz.1	W1, W4, U1, U4, K1, K4	Konwersatorium
3.	Od budownictwa do złotnictwa – przekrój czynności gospodarczych wykonywanych przez ludność doby OWR cz.2	W1, W4, U1, U4, K1, K4	Konwersatorium
4.	„(...) Bez pobłażania zmysłom odpędzają głód” – czyli jak wyglądały codzienne posiłki „barbarzyńskiej” Europy. W czym nam może pomóc rekonstrukcja paleodiety?	W1, W2, U1, U2, K1, K2	Konwersatorium
5.	Nie taki „barbarzyńca” straszny – czyli o kontaktach handlowych Imperium Rzymskiego z ludami obszarów poza limesowych	W2, W3, U2, U3, K2, K3	Konwersatorium
6.	Sacrum i profanum – obrządek pogrzebowy społeczności OWR. Co „zmarły” może nam powiedzieć o swojej codzienności? – synteza wiadomości	W1, W4, U1, U4, K1, K4	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	W przypadku kolokwium pisemnego, student/ka uzyskuje zaliczenie po uzyskaniu min. 50% poprawnych odpowiedzi.

Literatura

Obowiązkowa

1. Cieśliński, A. 2016. The society of Wielbark culture, AD 1-300. [w:] P. Urbańczyk, A. Rzeszotarska-Nowakiewicz (red). The Past Societies vol. 4. 500 BC - 500 AD. Warszawa, s. 217-256.
2. Wielowiejski, J. 1976. Życie codzienne na ziemiach polskich w okresie wpływów rzymskich (I-V w.), Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.
3. Wielowiejski J. 1981. Prahistoria Ziemi Polskiej tom 5 (red.), Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk.

Dodatkowa

1. Barska K. 2001. Warsztat tkacki z Ożarowa, „Z Otchłani Wieków” 56/1-2, s. 69-73.
2. Błażejowski A. 2008. Ceramika warsztatowa w środkowoeuropejskim Barbaricum (red.), Wrocław.
3. Domański, G. 2016. Uwagi o strukturze produkcji w okresie wpływów rzymskich w dorzeczu Odry i Wisły [w:] A. Michałowski, M. Teska, M. Żółkiewski (red.) Viator per devia scientiae itinera. Studia nad problematyką okresów przedrzymskiego, rzymskiego, wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza, Poznań, s. 125-178.
4. Michałowski A. Sobucki A. 2001. Pieczęcie wapienne z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich w Wielkopolsce, [w:] A. Jaszewska, A. Michalak (red.) Ogień – żywioł ujarzmiony i nieujarzmiony. VI Polsko-Niemieckie Spotkania Archeologiczne, Garbicz 5-6 czerwca 2008, Biblioteka Archeologii Środkowego Nadodrza 4, Zielona Góra, s. 273-310.
5. Modzelewski, S. 2012. Źródła pisane na temat ferrum Noricum. Głos w dyskusji dotyczącej eksportu żelaza z ziem polskich na tereny Cesarstwa Rzymskiego. „Światowit” vol. 10 fasc. B, s. 127-144.
6. Orzechowski, S. 2013. Region żelaza. Centra hutnicze kultury przeworskiej. Kielce.
7. Rodzińska-Nowak, J. 2017. Co jadali mieszkańcy „barbarzyńskiej” Europy? [w:] M. Bohr, M. Teska (red.) Extra limites. Poznań-Wrocław, s. 183-200.
8. Skowron, J. 2016. Relikty warsztatów rzemieślniczych kultury przeworskiej. Zarys problematyki [w:] A. Michałowski, M. Teska, M. Żółkiewski (red.) Viator per devia scientiae itinera. Studia nad problematyką okresów przedrzymskiego, rzymskiego, wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza, Poznań, s. 51-70.
9. Żmudziński M. 2007. Gospodarka w rzymskiej prowincji Dacia Superior, Wrocław.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	15
Przygotowanie do zajęć	7
Czytanie wskazanej literatury	4
Przygotowanie do zaliczenia	4
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do umiejętnego uczenia się przez całe życie, doskonalenia kwalifikacji merytorycznych i praktycznych w zakresie archeologii
ARL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania i pracy w grupie, przyjmując w niej różne role
ARL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do określenia priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania związanego z archeologią, a także prawidłowej identyfikacji i rozstrzygnięcia wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu archeologa
ARL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, rozpoznawać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować źródła z wykorzystaniem metod stosowanych w archeologii; przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację w celu określenia ich znaczeń, kontekstu społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie: a) formułowania problemów badawczych, b) przeprowadzenia ich analizy poprzez dobór metod i narzędzi badawczych w celu c) rozwiązywania problemów badawczych, a następnie d) opracowania i prezentacji ich wyników; samodzielnie, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
ARL_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami z zakresu archeologii
ARL_K1_U04	Absolwent/ka potrafi merytorycznie argumentować z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułować wnioski i opinie o źródłach archeologicznych z różnych okresów i wybranych regionów, na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętnie przygotowywać opracowania w różnych formach
ARL_K1_U05	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się, z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, ze specjalistami w zakresie archeologii i dyscyplin pokrewnych w języku polskim i w zależności od potrzeby w języku obcym
ARL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii w systemie nauk (zwłaszcza nauk humanistycznych) oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną; powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii
ARL_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie problematykę z zakresu szczegółowej wiedzy dotyczącej archeologii pradziejowej, średniowiecznej i historycznej lub orientalnej i antycznej; główne kierunki rozwoju i najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie archeologii
ARL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę języka oraz jego złożoność i historyczną zmienność jego znaczeń w zakresie archeologii